

Skautrup skole. 1871 - 1963.

Her var skole for den sydlige del af Tvis i næsten 100 år.

Samlet og redigeret af:

Bent Bak

INDHOLD

Skautrup Skole.....	2
Skautrup Skole - 1871 - 1963.....	2
Lærere ved skolen.....	3
1902 - 1931: Niels Jensen Skautrup.....	3
En tidligere elev fortæller om skoletiden under lærer Jensen.....	5
Lærer ved skolen 1931 - 1963: Peder Kristian Pedersen.....	7
Skoleklasser - Skautrup	7
Skautrup Skole ca. 1934 – lærer Pedersen.....	7
Skautrup Skole 1935 - Lærer Pedersen.....	8
Skautrup Skole 1942 - Lærer Pedersen.....	9
Elev på Skautrup Skole 1948 - 1955 - Sine Manniche.....	12
Indberetning til skoledirektorater 1953.....	15
Skautrup Skole 1947.....	17
Skautrup Skole 1950	18
Skoleklasse Skautrup april 1951.....	19
Skoleklasse - Skautrup 1956.....	20
Skautrup Skole 1959	22
1958 - 1965 - Anne Katrine Barslund Brudstykker fra glemmebogen - om skoletiden i Tvis sidst i 50-erne og begyndelsen af 60-erne.	23
Antal Elever på skolen.....	25
Ulovlige forsømmelser.....	25
Indberetning for året 1960.....	25
1963 - Farvel til Skautrup Skole og lærer Pedersen.....	26
Skautrup gl. skole efter nedlæggelsen	29
1991	29
2015	29
Bilag – Æ gammel dejn	30
Kilder	34

SKAUTRUP SKOLE

SKAUTRUP SKOLE - 1871 - 1963.

I 1902 får Skautrup Skole sit enelærerembede. Indtil da havde "skolen" sorteret som biskole under først Nr. Felding Skole og derefter under Halgaard Skole. I 1902 bliver skolebygningen udvidet med en bolig for læreren. Selve skolestuen var fra 1871. Indtil 1902 var der kun et lille rum til degnen, som kom vandrende først fra Nr. Felding senere fra Halgaard.

Dette billede af Skautrup skole viser, hvor øde den lå, før plantagen blev anlagt i 1917. Til den hvidkalkede skolestue fra 1871 bliver der i 1902 tilbygget en lærerbolig. Det er vist nok lærer Niels Jensen Skautrup og hans kone, som står nede i haven foran skolen. Elleve skolebørn er opstillet på rad og række ved skolens gymnastikredskaber til venstre i billedet.

Et billede af Skautrup Skole dateret 1917. Billedet er kopieret fra Tvis Bogen.

Det ser ud til, at der er anskaffet nogle "gymnastikredskaber", eller også har lærer Jensen selv fremstillet nogle. Skoleloven påbød gymnastik ved landsbyskolerne. Men der var ikke gymnastiksal, og det var altid en kamp for læreren, at få sognerådet overbevist om, at det var nødvendigt med redskaber til gymnastikken. (Se næste side). Det var kun i sommerhalvåret, der var mulighed for gymnastik på de udendørs arealer. Til gengæld krævede det ofte stor fysisk aktivitet for børnene på gåben, at komme til og fra skolen. Det var først efter 1945, at de fleste børn fik mulighed for at cykle til skole.

Det var helt normalt med en stor køkkenhave til et lærerembede, så lønnen kunne suppleres med naturalier. Lærerlønnen blev også her i starten af 1900 - tallet reduceret svarende til det beløb som kom ind ved ofring og accidenser i kirken.

Skolen nedlægges i 1963 samtidig med Hingebjerg og Gedbo Skole bygges og sognets skolestruktur omlægges

 LÆRERE VED SKOLEN.

 1902 - 1931: NIELS JENSEN SKAUTRUP.

1902 - 1931: Niels Jensen Skautrup (sønnen Peter Skautrup blev professor i nordisk sprog ved Århus Universitet.)

Lærer Jensen blev kaldet til embedet i 1902 fra en stilling i Kølvrå. Normalt foreskrev proceduren, at en lærer mødte op hos provsten i stiveste puds for at takke for stillingen. Det undlod lærer Jensen. I stedet mødte provsten op på Skautrup Skole kørt i lukket karet. Provstens ord til Jensen: *Når de ikke vil komme til mig, så må jeg jo komme til dem.*

Løn til Lærer Jensen Skautrup Skole 1925.

Niels Jensen - Skautrup, Skautrup Skole				
April	30	Niels Jensen - Skautrup	18480	2020
Maj	1	"	18480	
Juni	2	Jensen - Skautrup	18480	1925 Bredsk. pr. 1/2
Juli	16	Jensen - Skautrup	18260	2240

Det er samme løn som de 3 kollegaer ved kommunens 3 øvrige skoler får.

Lærer Jensen var interesseret i at give skolebørnene mulighed for legemlig udfoldelse i skoletiden, og sendte derfor en ansøgning til sognerådet.

At gymnastik og legemlig udfoldelse i skole og fritid kunne have vanskelige kår fremgår af nedenstående meget sigende brev fra sognerådsformand Svenning Didriksen Vester Grønbæk til lærer Jensen, Skautrup Skole, som havde tilladt sig i 1907 at søge om nogle sportsrekvisitter til brug på skolen.

Brevets ordlyd er opbevaret af brevsriverens barnebarn, Bodil Barslund, der har givet tilladelse til at det gengives:

Gode ven Jensen!

Undskyld at jeg ikke straks fik svaret på din forespørgsel i skrivelse af 15. ds. Jeg har haft travlt og kan da heller ikke sige noget om hvorvidt der kan være udsigt til at du kan få dit udlæg til bøger i anledning af kurset refunderet, men jeg antager at sogneraadene vil blive nødt til herefter at protestere så kraftigt som muligt mod at kommunerne skal punge ud hver gang de gymnastik - og sportsgale mennesker ønsker en ny slags apparater eller gymnastikbøger. Jeg kan derfor ikke love noget bestemt,

men jeg indrømmer, at det vil blive nødvendigt for dig og andre der har med gymnastik og andre ordnede lege at gøre at anskaffe en lægebog omhandlende forstuvning, benbrud og anden legemsskade, det viser sig jo at fodboldspillere sparkes benene i stykker på hinanden foruden anden betydelig skade, i enkelte tilfælde endog har forvoldt en lærers død. Gymnastikken er jo også så farlig at folk kan brække halsen ved det. Det vil sige når man ikke lige som hr. Junker har så stærke muskler at man slet ikke kan brække halsen. - du huske hans forklaring desangaaende. - Det er nu ikke det værste med de der kommer til skade, det er jo mindretallet og det bliver nok snart ordnet sådan, at de kan faa invaliderente, men værre er det, at flere og flere af kræfterne bliver benyttet til uproduktivt, unyttigt ja endog skadeligt arbejde, hvilket bevirker at vi, der skal udføre det produktive arbejde, fremskaffe brød til hele sløenget ikke kan skaffe fornøden arbejdskraft, det har vi også faaet at føle i høsten. Jeg maa derfor lægge dig og kolleger på sinde, at mennesker lever ikke af gymnastik og sport alene, jeg anser det nemlig for skadelig at skolebørnene faar den opfattelse af forholdene. Herhjemme går det med rift og slid. Det har været med nød og næppe at din og min kone har faaet tid til at besøge hinanden og faa en lille taar. Jeg maa slutte og behøver vel egentlig ikke at skrive mit navn under. Du vil nok af det anførte skønne hvem brevskriveren er, men naar jeg nu sender en venlig hilsen saa er dette i hvert fald noget nyt der bør underskrives.

Svenning Didriksen Grønbæk.

Svenning Didriksen Grønbæk (f. 1842) var ejer af gården Vester Grønbæk, som ligger tæt på Skautrup Skole, hvor lærer Jensen Skautrup (f. 1866) var ansat. Svenning Grønbæk var formand for sognerådet i Tvis i 3 perioder, og desuden var han i 24 år sognefoged. Han blev dannebrogsmænd for sin indsats.

Det kunne være vanskelig at være lærer i gymnastik på landsbyskolerne. Der var ingen gymnastiksal, sognerådet ville ikke ryste op med penge til redskaber, men ministeriet forlangte i cirkulærer, at der skulle være gymnastik og sendte embedsmænd ud på skolerne for at overvære gymnastikken.

Ligesom præsten kunne dukke op for at overvære religionsundervisningen.

Afskrift af cirkulære af 17. februar 1932:

"Det paalægges Skoler, hvortil der ingen Gymnastiksal findes, at øve dgl. Skolestuegymnastik i 10 min om vinteren, fordi der ingen Gymnastik kan øves paa pladsen paa denne Aarstid. G. kan passende henlægges til Slutningen af 3. Skoletime. Bemærkningen af Ordningen maa optages på Undervisningsplanen.

F. J. Borgbjerg.

Lærer Jensen havde forstand på tal og blev valgt til revisor i Brugsen ved dennes start i 1919.

Billedet nedenunder er fotografi af billede som hænger i Tvis Sognegård.

EN TIDLIGERE ELEV FORTÆLLER OM SKOLETIDEN UNDER LÆRER JENSEN.

Kirstine Meldgaard elev på Skautrup Skole fortæller (citeret ordret fra Dahl Ravnsbæks - Tvis Skole):
"Når vi selv arbejdede med tingene i Skautrup Skole, sad lærer Jensen som regel på pulten og røg
tobak.

De lektier vi havde for hjemme var som regel udenadslære. Remser blev brugt meget. Skriftstederne
skulle altid læres, men også det andet lektie skulle læres hjemme. Spanskrør fandtes og blev brugt mod
skarnstreger og lignende, men aldrig mod forsømmelser af lektielæsning. Man blev placeret i
skolebænken efter karakter, og da der kun blev givet karakter to gange om året - ved eksamen, havde
man jo som regel sin faste plads mindst et halvt år ad gangen.

Ved de to årlige eksamener var præsten og skolekommissionen til stede. Vi var måske lidt pænere i
tøj den dag, men ellers gik den som en normal dag.

I frikvartererne var det mest følgende lege, der blev brugt:

- At spille pind.

- Langbold.

I disse to lege legede drenge og piger ikke sammen, det gjorde de derimod bl. a. i tre andre lege:

- Kædetagfat.
- To mand frem for en enke.
- To mand høj."

Se også bilaget på side 31. I en artikel i fra Hardsyssels Årbog 1967 fortæller sønner Peder Skautrup om sin far lærer Jensen Skautrup – Æ gammel dejn.

LÆRER VED SKOLEN 1931 - 1963: PEDER KRISTIAN PEDERSEN.

Lærer Pedersen var født i 1894 i Nr. Omme som søn af en husmand. Han har været en af de kvikke drenge, som er blevet holdt til bogen og væk fra ploven. Han er dimitteret fra Silkeborg Seminarium. Før han som 37 år gammel kommer til Tvis har han haft to andre lærerstillinger. Han slutter sin skolegerning efter 32 år på Skautrup Skole i 1963 - 69 år gammel. Lærer Pedersen flytter til Holstebro og i 1984 er der i anledning af 90 årsdagen en lille artikel i Dagbladet s. 23.

SKOLEKLASSER - SKAUTRUP.

SKAUTRUP SKOLE CA. 1934 – LÆRER PEDERSEN

 SKAUTRUP SKOLE 1935 - LÆRER PEDERSEN.

Skautrup Skole - lærer Pedersen 1935.

- Forreste række : Kresten og Johannes Dalgaard fra St. Soels i matrostøj.
 Anden række: De to piger er Sigrild Madsen fra Vibholm og Karoline Pedersen fra
 Søndervang. De første to drenge efter pigerne er Asger Knudsen Vejlund
 og Henry Grønbæk Vester Skautrup.
- Tredje række: Krista Madsen Vibholm, Ragnhild Pedersen, Karl Eriksen, Åge Mortensen
 og Folmer Knudsen Vejlund.
- Fjerde række: De to drenge er tjenestedrenge med deres hjem udenfor Skautrup
 skoledistrikt. Den ene er Immanuel Nielsen fra Siggaard.

Papfigurer af berømte danskere er taget ned fra væggen for at dæmpe sollyset fra vinduet.

SKAUTRUP SKOLE 1942 - LÆRER PEDERSEN.

Klasse - på Skautrup Skole - ca. 1942.

Pigerne:

- 1. række: Tinne Iversen, Edith Kjær
- 2. række: Marie og Ingrid Sønderby fra Sparretoft og Gerda Eriksen.
- 3. række: Klara Nielsen, Erna Mogensen fra Munkedal og Alma Grønbæk.
- 4. række: Siddende på ryglænet: Karen Hansen fra Birkholm og Edith Nielsen fra Moeslund.

Drengene:

- 1. række: ?? og Jens Madsen
- 2. række: Norman Eriksen og Jens Hansen fra Vibholm. Bag dem ses bl.a. Iver Iversen og Frede Eriksen.

Navnehjælp: Edith Nielsen (Dalgaard) Aulum.

Børnetallet på Skautrup skole var i 1931 på 50. Det holdt sig nogenlunde uændret til skolen blev lukket. I skolens sidste år, gik de store børn på Hingebjerg Skole og i Sognegården. På skolebilledet fra 1942 er der 36 elever. På billedet fra 1956 er der 43 elever.

II. klasse eller store klasse har været til eksamen i marts 1942.

Skolekommissionen har været til stede med pastor Schmidt i spidsen som formand for skolekommissionen.

Det er anført, hvilket stof der er gennemgået.

Eleverne har fået karakter for læsning, retskrivning, skrivning og regning.

Karaktererne fordeler sig fra g, som dårligste op til ug som det højeste.

Forsars - Eksamen i Skauttrup Skoles

Børnenes			I Halvaaret		Karakter for		
	Navne	Bopæl	Alder	beføgte Dage	forføjte Dage	Flid	Opførelse
1	Johannes Dalgaard	St. Løds	13 ¹¹ / ₁₂				
2	Amgar Knudsen	Vejlund	12 ¹⁰ / ₁₂				
3	Carl Eriksen	Anton Eriksen	15 ²⁰ / ₁₂				
4	Jens Madsen	Vibholmhus	11				
5	Henry Caspersen	Nads Caspersen	11				
6	Ragnhild Pedersen	Ekølen	14				
7	Krista Madsen	Vibholmhus	13 ⁵ / ₁₂				
8	Linne Nielsen	Skautrup	12 ⁷ / ₁₂				
9	Ruth Lønderby	Spærreløft	12 ⁹ / ₁₂				
10	Bodil Sjerre	v. Grønbæk	12 ¹¹ / ₁₂				
11	Katrine Eversen	Skautrup	11				
12	Edith Hansen	Vibholm	11				
13	Gerda Eriksen	Sertrødbæk	11				
14	Marie Lønderby	Spærreløft	11				
15	Ruth Nielsen	Nygaardhus	11				
16	Marla Hansen	Tejerspendal	11				

Læs:

Bibelhist: gl. Testament og Kirkehistorie.
 Lærebog : Budene til 45.
 Salmer : 519-548-370-655-137-350, Herre, lær mig ret at b
 Historie : Fra Kristian den Anden til Frederik den Tredje
 Geografi : Italien, Balkan, Afrika, Asien, Amerika, Australien

Eksamen afholdt den 25. Marts 1942.

Wils P. K. Schmidt. Erik Grønbæk
 Laurits Vestergaard. John Breindahl

Skautrup Skole 1942 - Lærer Pedersen - 36 elever.

- Bagerste række f. v.: Nr. 1 Frede Eriksen, nr. 2 Jens Tjagvad Madsen, nr. 3 Norman Eriksen, Nr. 4 ?, nr. 5 Ansgar Knudsen, nr. 6 Iver Iversen, nr. 7 ?, nr. 8 Kristian Vinter, Fru Pedersen med Ingeborg.
2. række: nr. 1 Karla ?, nr. 2 Linne Nielsen, nr. 3 Bodil Barslund, nr. 4 Katrine Iversen, nr. 5 Krista Tjagvad Madsen, nr. 6 Ruth Sønderby, nr. 7 Gerda Eriksen, nr. 8 ?, nr. 9 ?.
3. række: nr. 1 Alma Grønbæk, nr. 2 ?, nr. 3 ?, nr. 4 Signe Lundager, nr. 5 ?, nr. 6 ?, nr. 7 Ingrid Sønderby, nr. 8 Marie Sønderby, nr. 9 ?, nr. 10 Karen Margrethe Hansen (Birkholm), nr. 11 Edith Nielsen (Moeslund), nr. 12 Ragnhild Pedersen (datter af lærer Pedersen)
4. række: nr. 1 Svend Aage Tjagvad Madsen, nr. 2 ?, nr. 3 Poul Henning Eriksen, nr. 4 Henry Eriksen, nr. 5 ?, nr. 6 Gunner Tjagvad Madsen, nr. 7 Søren Peter Hansen (Birkholm), nr. 8 Jytte Nielsen.

ELEV PÅ SKAUTRUP SKOLE 1948 - 1955 - SINE MANNICHE.

Sine og Carl Jørgen Hansen, Vibholm

Sine, konfirmation den 27. marts 1955

Sine Manniche, født Hansen, født 1941 i Vibholm.
 Skautrup Skole fra 1948 – 1955.
 Skrevet og genfortalt af Bodil Kjær.

Sine startede i skole, da hun var 7 år. Sine fulgtes til skolen med sine storebrødre Victor og Svend, de fulgte ikke vejen, men gik gennem hegn, marker, grøfter og bakkerne, lige meget om det var sommer og vinter gik de den vej, ca. 2,5 km. Det tog ca. 45 min.

I de første år havde Sine ikke pligter inden skoletid, men da hun blev ældre skulle hun hente køerne hjem, inden hun gik i skole. Sine havde skole tøj, der blev skiftet, når hun kom hjem. Det var det tøj, som også blev brugt når man skulle i byen om søndagen.

Om vinteren mødte de i skole kl. 9 og om sommeren kl. 7. I alle 7 år gik de i skole hver anden dag. De små i lille skole fra 1. kl. – 3. kl. de gik f.eks. man. – ons. – fre. og så gik de store i skole fra 4. kl. – 7. kl. tirs. – tors. - lørdag. Eller omvendt.

Når børnene ankom til skolen, og lærer Pedersen kom ind i klassen, rejste børnene sig op, og der blev sunget morgensang. Til morgensangen spillede lærer Pedersen violin. Der var kakkelovn i klassen og der var aldrig koldt, om vinteren havde børnene hjemmesko med.

De havde fri kl. 12 fra skolen om sommeren, de medbragte madpakker var rugbrød m. pålæg, de fik vand i skolen at drikke til.

Sine startede med tavler og kridt, som de fik udleveret i skolen. Senere fik de udleveret blyanter, som kun blev spidset, når lærer Pedersen syntes det var nødvendigt, så brugte han sin lommekniv at spidse dem med, Pedersen bestemte også, hvornår blyanten var blevet så lille at den kunne skiftes ud.

Af lektier var der til Bibelhistorie, skriftsteder som skulle læres udenad og forklares.

Katekismus skulle læres udenad, men Sine åbnede aldrig den bog og hun forstår ikke, at hun aldrig blev straffet for det, med f.eks. eftersidning. Men Sine tror ikke lærer Pedersen gik så meget op i katekismus, hvilket kan være grunden.

Salmevers skulle læres og det har Sine gjort til punkt og prikke, ”der kunne han ikke fange hende”. Hvis man slet ikke havde læst fik man eftersidning eller fik det for én gang til.

I geografi skulle byerne og landenes særlige kendetegn læres udenad, med floder og hovedstæder. Der blev læst op til diktat, og når den var skrevet skulle den skrives ren.

Hvert år var der en slags eksamen, hvor hver enkelt elev blev kaldt op og blev hørt, det foregik i skolestuen foran alle elever. Og til det, som censor, var der altid én udefra, og det var ét medlem af sognerådet, eller en

gårdmand.

Sine husker, at hun var til eksamen i mundtlig hovedregning, og der var et stykke som hun ikke lige kunne – så signalerede og hjalp censor, han var nemlig ven og bekendt med Sine's forældre – signalet opfattede Sine hurtigt og svarede rigtig, hvorefter hun fik Ug.....!

Der var eksamen i: Retskrivning(diktat), mundtlig/skriftlig regning, et fag mere som Sine ikke husker præcist hvilket var.

Udendørs gymnastik var der om sommeren, og lærer Pedersen legede også en enkelt gang imellem med i frikvarterne. Om vinteren læste han indimellem også en historie, og han var dygtig til at læse op. Men dette skete ikke ofte, så det huskes som noget helt specielt.

Første time var fra kl. 8-9 Regning, 10 min frikvarter, og fra kl. 9-10 Diktat/skrivning dansk, de to timer var fast hverdag – De øvrige timer/fag geografi, bibelhistorie og danmarkshistorie, fædrelandssange, som blev lagt ind i sidste time, som læreren syntes. Efter de to første timer var der lang frikvarter på 30 min. Hvor madpakkerne blev spist, altid udendørs, kun hvis det var rigtig koldt, fik de lov at sidde inde med maden. Der var inget opsyn i frikvarterne, de måtte bare ikke gå længere væk fra skolen end, at lærer Pedersen kunne fløjte dem ind. Og der var aldrig nogen der gik længere væk end det.

Der var skolelæge én gang om året, hvor børnene blev vejret og målt. En gang havde det taget lidt ekstra tid og lærer Pedersen ville at børnene skulle blive én time ekstra. Men nogle af de største børn bestemte for alle børnene, at når de blev de spurgt eller hørt i noget, så måtte de ikke svare.

Lærer Pedersen spurgte så først den ene og så den anden, og da det gik op for ham at ingen svarede, spurgte han dem én efter én: "vil du svare?" og da stadig ingen svarede, sagde han til sidst: "Når I er så utilfredse, så må I hellere gå hjem" - og så var skolestuen tom lige med det samme...!

Alle forældrene syntes, det var i orden, at børnene kom hjem, for kom de en time senere end normalt, ville de blive bekymret, derfor hørte ingen nogensinde for, at de var gået imod Pedersen. Forældrene mente også at de skulle vide det, hvis børnene skulle blive ekstra tid i skolen. For det var forventet, at børnene kom hjem til tiden, da der var pligter og opgaver der skulle ordnes når man kom hjem, og forældrene ville vide hvor de var. Sine husker ikke at de nogensinde lavede svinkeærinder på vejen, men som stor husker hun dog, at de sommetider fik sig en smøg, og den tid som det tog at ryge, måtte indhentes det sidste stykke hjem, for der var en fast tid som de forventedes hjem.

Straf i skolen for dårlig kundskab: Hvis man slet ikke havde læst, kunne man få en eftersidning eller også fik man det for én gang til.

Eller opførsel: Hvis lærer Pedersen skulle straffe drengene fik de af spanskrøret på ryggen eller numsen, og han hev dem i ørerne og i nakke hårene. Men den straf fik pigerne aldrig, dem nev han "kun" i overarmen. – i værste fald kom de ind til fru Pedersen, og det var den værste straf. Sine's bror Niels var engang inde hos fru Pedersen og så skulle han skammes ud, så gav hun ham Ingeborgs (lærerens datter) dukke, hvorefter Niels trykkede øjnene ind på dukken. Det gjorde hun ikke noget ved, så han blev sendt ind i klassen igen. Meningen havde sikkert været, at han skulle ydmyges som dreng.

Sine syntes lærer Pedersen var en hidsigprop, som råbte og skreg og blev helt rød i hovedet, når han blev vred, men Sine synes alligevel han var en dygtig lærer, og afstraffelse var ikke noget der fandt sted hver dag.

Læreren kunne dog favorisere, de dygtige frem for de mindre boglige og de urolige drenge. Men han ville, at de alle skulle lære og lektierne blev givet om, hvis det ikke var lært.

Sine sad på forreste række, hun ved ikke hvorfor, men hun tror det var fordi hun var veninde med Ylva, og hun var gårdmandsdatter fra Sparretoft, så Ylva kunne få lov at bestemme, fordi hun var dygtig og derfor var hun også lærer Pedersens yndling.

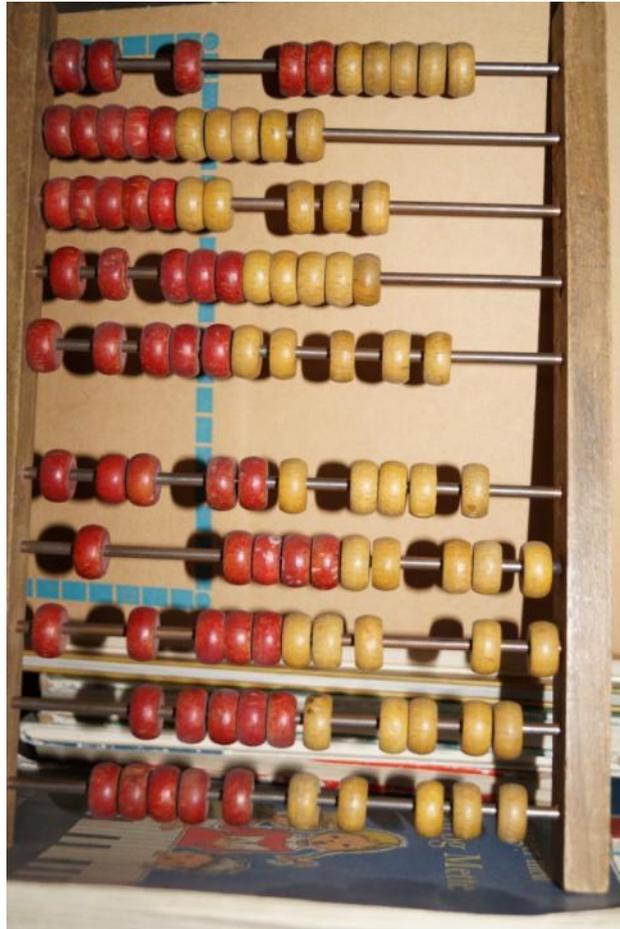
Victor, Svend og Sine kom fra Vibholm og gik i skole samtidig, og Sines brødre var de store drenge i skolen, så var Sine beskyttet. Nabodrengene, Ejnar fra Vibholmhus og Anders fra Munkedal, var der også og de var en klike og holdt sammen.

Min bror Svend, nabodrengene Anders og Ejnar var nogen stædige drenge, der lige meget, hvor meget lærer Pedersen skældte og smelte, og om han slog dem, fik han dem aldrig til at sige undskyld, de var så stædige og havde et sammenhold, så det gjorde de bare ikke. De følte selvfølgelig, det var uretfærdigt når han revsede dem. Sine husker ikke, at de sloges eller drillede nogen, så hvorfor de blev straffet husker hun ikke, men måske har de har været urolige og ikke hørt ordentlig efter.

Tid sammen med læreren udenfor skolen:

Lærer Pedersen og frue holdt hvert år til jul, en Julefest 4. juledag fra kl. 16 – 22. og der fik alle børnene slikposer, der blev danset sanglege og lærerparret var selv med. Børnene oplevede lærer Pedersen som smilende og glad til denne fest, hvilket børnene aldrig oplevede i hverdagen. Det var toppen på året og alle glædede sig til den fest.

Inden jul havde alle eleverne været med til at pynte klassen med skolens julepynt, og spanskrøret blev ekstra pyntet, den blev pyntet til den var helt pakket ind i julepynt. Det var det største, at få lov til at pynte den, og der var fuld frihed til at pynte hele skolestuen som de ville.

INDBERETNING TIL SKOLEDIRKTORATER 1953

Skolekort for landsbyordnede skoler.

Kortet udfyldes af førstelæreren, henholdsvis enslæreren inden 15. januar, såfremt der findes skoleanset ved skolen, indsendes kortet til skolekommissionen gennem skoleanset. I modsat fald afleveres det direkte til skolekommissionen.

Indberetning for året 1953.

Kortet må ikke sammenfoldes.

Postadresse: Skautrup skole Tvis kommune Ringkøbing amt
Tlf. nr. 94x

herunder hører ingen forskole (Her opføres såvel den ved hovedskolen beliggende som de selvstændigt beliggende for- og pøgeskoler, som hovedskolen er centralskole for. Desuden skal der for selvstændigt beliggende for- og pøgeskoler samt bi- og vinterskoler indsendes et selvstændigt skolekort.)

§ 1.	Lærerpersonalet. (Vakante embeder skal også opføres.)	Stilling ved skolen.	Fødsels-år og -dag.	Embedets grundløn.	Uddannelse. (Læ., eks., dim.'s år, andre eks., årskursus og andre kursus)	Ugl. timetal		Hvornår ansat efter kaldsbrev ved skolen ell. i kommunen?
						S.	V.	
	<u>P. Pedersen</u>	<u>lærer</u>	<u>94-14</u>	<u>9120</u>	<u>Læks. 23, Staby. Dind-Skjold</u>	<u>36</u>	<u>36</u>	<u>1/3-31.</u>

§ 2. Undervisningsdagens antal: a. eft. u-pl.: 246 b. det opnåede antal: 251 c. årsag til mangl. dage:

§ 3. Forsømmelser: a. p. gr. a. sygdom: 160 dage, b. gr.: 57 dage, c. uden lovl. gr.: 83 dage, forsømte dage: 300

§ 4. Skolens ordning { skolen er udelte¹⁾ med 2 klasser: 1. kl. 3 årig; 2. kl. 4 årig; 3. kl. skolen er delt i en 1 årig forskole m. klassetrin og en 1 årig hovedskole m.
Er der til skolen knyttet præliminærkursus? nej Hvor beliggende?

Timeplanen for de enkelte årgange.

Fag.	I alt Sommer: <u>115</u> <u>20/10</u> ^{2) III kl.}							I alt ³⁾		I alt Vinter: <u>161</u> <u>20/12</u> ^{2) II kl.}							I alt ³⁾	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	Dr.	P.	I	II	III	IV	V	VI	VII	Dr.	P.
	årg.	årg.	årg.	årg.	årg.	årg.	årg.			årg.	årg.	årg.	årg.	årg.	årg.	årg.		
Kristendomsundervisning	3	3	3	3	3	3	3	21		3	3	3	3	3	3	3	21	
Dansk	7	7	7	7	7	7	7	49		7	7	7	7	7	7	7	49	
» med skrivning	2	2	2	2	2	2	2	14		2	2	2	2	2	2	2	14	
» » historie	1	1	1	1	1	1	1	7		1	1	1	1	1	1	1	7	
» » geografi	1	1	1	1	1	1	1	7		1	1	1	1	1	1	1	7	
» » naturhistorie																		
Regning	3	3	3	3	3	3	3	21		3	3	3	3	3	3	3	21	
Sang	1	1	1	1	1	1	1	7		1	1	1	1	1	1	1	7	
Tegning																		
Fremmedsprog (.....)																		
Naturlære																		
Kv. håndarbejde																		
Sløjd ⁴⁾ (.....)																		
Kv. husgerning																		
Gymnastik med idræt	2	2	2	2	2	2	2	(14)										
Skolehave, obl./friv. ⁵⁾																		
I alt ugl. timetal...								126									126	
Fordelt på antal ugendl. dage:																		

§ 5. a. Har skolen eget radioapparat? nej Egen båndopt.? nej Benyttes lærerens apparat? nej Antal fulgte udsendte b. Drives der skoleopsparing? nej Med hvilken sparekasse? Hvor mange aktive sparec. Har skolen 16 mm filmgengiver? nej Tone el. stum? Lysbilledapp. t. billedbånd? nej d. For hvor mange klasser ydes ledertillæg? 2 e. Betales overtimer efter reglerne i cirkl. af 3. januar 1950? nej f. Hvem underviser pigerne i håndarbejde? ingen undervisning g. Finder samlæsning sted mellem klasserne? (oplysn. om fag og klasser) nej

1) Ved udelte skole forstås en skole, der ikke er delt i for- og hovedsk. Den udelte skole kan have indtil 3 kl.
2) Sommer- og vinterhalvår angives ved dato.
3) I denne rubrik angives det ugentlige timetal i hvert fag gennem de 7 år. Gives der f. eks. 2 ugl. timer i et fag, bliver det 14 ugl. gennem 7 år.
4) System skal opgives. Bruges begge systemer, skrives »a+d«; bruges kombinationen, skrives »k«.
5) Det ikke gældende overstreges.

§ 6. Skolens klasser og elevtal pr. 31/12 1953.

De enkelte klasser.	Eleverne fordeler sig med følgende antal												Skolens klassekvotient (i h t lov af 1937 § 12: *)
	under u-pligtig alder.			i u-pligtig alder.			over u-pligtig alder.			hele klassen			
	Dr.	P.	Tils.	Dr.	P.	Tils.	Dr.	P.	Tils.	Dr.	P.	Tils.	
71				12	6	18				12	6	18	19 *) Den dette skoles midste klasse medregnes ikke.
7				12	8	20				12	8	20	
Skolen i alt (eller sit averterings)				24	14	38				24	14	38	
nemlig	a. fra sognekommunen			24	14	38				24	14	38	
	b. fra andre kommuner												

38 elever i 1953 - 24 drenge og 14 piger.

Der er undervist 40 timer i udendørs gymnastik. Redskaber til rådighed: 6 ribbefag, plint, buk, skamler, svingtov. Drengene og piger sammen.

Særklasser (klassebetegnelsen angives):

§ 7. Antallet af børn, der i årets løb - p. gr. a. undervisningspligtens ophør - er slettet af skolens fortegnelse over u-pl. børn: *)
 a. Med ophør dr. 2 p. 0
 b. Forts. skoleg. dr. 7 p. 1
 NEMLIG:
 1. I komm. ekskl. dr. 1 p. 1
 2. I eks. fri 8-9. kl. dr. p.
 3. I landsbyskolens forts. kl. dr. p.
 4. I andre skoler (stats-privat-børnehj. skoler o.l.)
 a. I eks. kl. dr. p.
 b. I eks. fri kl. dr. p.

§ 8. Af skolens u-pl. børn:*)
 a. I andre kommuners skole. ~~12~~ ~~18~~
 b. I statsskole.....
 c. I privatskoler (herunder børnehj. sk. o.l.)...
 d. Anmeldt til hjemmeundervisning.....
 e. Endnu ikke indmeldte.....
 f. Uden undervisning p. g. a. vedvarende sygdom, åndssvaghed o.l.....
 g. På åndssvageanstalt.....
 h. På blinde- eller døveinstitut.....

§ 12. Legemsøvelser:
 a. Egen eller lejet sal? ingen Længde og bredde?
 b. Hvor mange timer ialt har der ved skolen været undervist på skolepladsen? ca 40
 c. Idrætspladsens (ernes) længde og bredde?
 d. Omklædningsrummets størrelse? m²
 e. Brusebad?
 f. Antal ribbefag? 6 Hvor mange bordsæt?
 g. Andre redskaber til gymnastik og idræt: plint, buk, skamler - svingtov

§ 9. Særundervisning. Følgende antal af de opførte børn egner sig ikke til at følge den alm. undervisning:

1. svagtsynede ... dr. p.
 2. » hørende .. dr. p.
 3. » begavede. dr. p.
 4. norm. beg. læsesvage dr. p.
 5. talelidende dr. p.
 i alt 0 dr. 0 p.

Inger særundervisning

Af disse får følgende ekstraundervisning i de normale klasser:

1. svagtsynede ... dr. p.
 2. » hørende .. dr. p.
 3. » begavede. dr. p.
 4. norm. beg. læsesvage dr. p.
 5. talelidende dr. p.
 i alt 0 dr. 0 p.

Desuden gives undervisning i særklasser til:

1. svagtsynede ... dr. p.
 2. » hørende .. dr. p.
 3. » begavede. dr. p.
 4. norm. beg. læsesvage dr. p.
 5. talelidende dr. p.
 i alt 0 dr. 0 p.

§ 10. Fremmedsprogundervisning i folkeskolen:
 1. Engelsk 0 elever. 2. Tysk 0 elever

§ 11. Benytter skolen det skolepsykologiske udvalgs standpunktsprøver? nej

§ 14. Skolelederens bemærkninger

Intet fremmedsprog

h. Hyem underviser hovedskolens piger i gymnastik? Carsten
(piger og drenge sammen)
 i. Gives der undervisning i svømning? nej
 Antal svømmerprøver? dr. p.
 Antal frisvømmerprøver? dr. p.
 j. Gives der undervisning i fri idræt? nej
 Hvor mange prøver til bronzemærket? dr. p.
 Hvor mange prøver til sølvmærket? dr. p.
 Hvor mange prøver til guldmærket? dr. p.

§ 13. Skolekøkken:
 1a. Skolekøkkenets beliggenhed: verdenshjørne? indt etage
 længde..... bredde..... højde..... gulvmateriale?
 Er der monteret til familieundervisning? Hvilket år?
 Er der monteret bord til enkeltmandsundervisning?
 Vægttavens længde?..... bredde?..... Antal køkkenvasker?
 Antal kogepladser?..... Antal bagepladser(ovne)?.....
 b. Vaskerummets størrelse?..... Vinduesareal?..... gulvbelægning?
 Er der gulvfløb?..... Vaskekedel?..... Tøjtrille?
 c. Spisekamrernes antal?..... Ventilation?..... Dagslys?
 d. Garderobeforstuens længde?..... bredde?..... ventilation?
 2. Elevtal pr. husg hold: 6. årg. 7. årg. 8. årg.
 for året 1952-53:
 » » 1953-54:
 3. Antal ugl. husg til pr. hold:
 4. Undervises flere alderstrin sammen?..... Hvilke?
 5. Gives der timerreduktion?..... Hvor stor?
 6. Hvilken udd. har lærerinden i husgerning?

Minus skolekøkken

Tvis den 15-1-1954.

P. Pedersen
 Skolelederens underskrift.

1) U-pl. børn udskrevet i årets løb til andre kommuner medregnes ikke, derunder heller ikke børn, der tidligere er overgået til eksamenskoler.
 2) Skolens leder kan hos kommunalbestyrelsen indhente oplysning om samtlige u-pligtige børn (jf. skolelovsloven § 2 stk. 3).

 SKAUTRUP SKOLE 1947.

Bagerste række:

Niels Hansen, Vibholm, Svend Aage Pedersen, Søndervang, Anders Lund Andersen, Sparretoft, Gunner Madsen, Vibholmhus, Ove Pedersen, tjente i Fønixminde (fra Tvis By), Gunner Jensen, Svanholm, Niels Aage Sørensen, Munkedal, Niels Tjagvad Madsen, Vibholmhus.

2. række:

Lærer Pedersen, Verner Madsen, tjente i Majgaard (fra Mejrup), Svend Aage Tjagvad Madsen, Vibholmhus, Oluf Schubert, Stentoft, Peter Hansen, Birkholm, Jørgen Molkte Jensen, tjente i Holmgård (fra Holstebro), Bent Nielsen, tjente i Gl. Spangsmose (fra Struer), Fru Pedersen.

3.række:

Tove Risom, tjente i Haurtoft (fra Yllebjerg), Inger Iversen, Neder Skautrup, Lis Skautrup Andersen, Tvis By, Signe Kjærgaard Pedersen, Lynghus, Elly Eriksen, Højlund, Henry Eriksen, Højager.

Forreste række:

Marie Nielsen, Vejager, Ella Hansen, Birkholm, Vita Nielsen, Moselund, Jytte Nielsen, Moselund, Victor Hansen, Vibholm, Gudmund Jørgensen, Sdr. Haurids.

Ikke med på billedet: Aksel Lundager Pedersen, Lynghus, Peder Lynghus Pedersen, Lynghus, Ingrid Eriksen, Højager, Johannes Eriksen, Højager.

SKAUTRUP SKOLE 1950

 SKOLEKLASSE SKAUTRUP APRIL 1951.

Øverste række fra venstre:

Bruno Madsen, Jens Kristian Iversen, Kurt Madsen, Finn Nielsen, Johannes Eriksen, Herluf Nielsen, Svend Erik Skytte, Gudmund Jørgensen, Anders Sørensen, Svend Hansen.

2. række:

Ida Nielsen, Birthe Bro, Vita Nielsen, Karen Kristensen, Ingeborg Eriksen, Ingeborg Pedersen, Marie Nielsen, Yela ?, Ulla Kaspersen, Lærer Pedersen.

3. række:

Peder Lynghus, Kresten Dalgaard, Henry Lynghus, Birte ?, Anne Marie Christensen, Vera Jørgensen, Sine Manniche, Eja Madsen, Bodil Bak, Else Jensen.

Forreste række:

Jens Hvam, Jens Kristian Schubert, Johannes Kristensen, Bent Lynghus, Steen Svenningsen, Ejner Madsen, Niels Madsen, Thorvald Rasmussen.

 SKOLEKLASSE - SKAUTRUP 1956.

Skautrup skole 1956 - Lærer Pedersen. 43 elever.

- Bageste fra venstre: Niels Rasmussen, Jens Hvam, Theodor Sørensen, Henry Lundager, Chresten Dalgaard, Ove Madsen, Laurits Frits Hansen, Thorvald Rasmussen, Jacob Grønbæk, Kurt Dyhrbjerg.
2. række: Jørn Lauritsen, Ragnhild Dalgaard, Elly Kaspersen, Vera Marie Jørgensen, Ane Marie Christensen, Else Jensen, Johanne Josefsen, Tinne Andersen, Inger Jensen, lærer Pedersen
3. række: Anna Marie Svendsen, Eva Svendsen, Marie Andersen, Ingelise Josefsen, Lis Svenningsen, Helga Bach, Else Bach, Karen Haavtoft, Inger Skytte Hansen, Else Sørensen, fru Pedersen
4. række: Jens Stenild Bro, Ole Bentsen, Keld Sørensen, Karl Christensen, Peder Nielsen, Svenning Dalgård, Diderik Grønbæk.
- Forreste række: Karl Horslund, Gunnar Majgård, Oluf Dalgaard, Svend Erik Lundager, Svend Erik Skytte, Carl Jørgen Hansen, Ove Kaspersen.

Skautrup Skole 1958

 SKAUTRUP SKOLE 1959

Skautrup Skole 1959: Lærer Pedersen.

- Bagerst fra venstre: Carl Horslund, Ole Bendtsen, Kurt Caspersen, Theodor Sørensen, Kjeld Sørensen, Jens Stenild Bro, Sven Erik Lundager, Gunnar Majgaard, Sven Erik Skytte Hansen.
2. række: Lærer Pedersen, Else Bak, Ingrid Pedersen, Anne Marie Svendsen, Johanne Marie Josefsen, Helga Bak, Inger Lise Josefsen, Lis Svenningsen, Marentine Andersen, Oluf Dalgaard, Ove Caspersen.
3. række: Fru Pedersen, Alma Katrine Jensen, Inger Skytte Hansen, Marie Andersen, Else Sørensen, Eva Svendsen, Elin Caspersen, Rita Pedersen, Bodil Rasmussen, Rosa Christensen, Frede Christensen.
4. række: Anette Jørgensen, Anne Mette Christensen, Hanne Jørgensen, Grete Pedersen, Helga Svendsen, Anne Katrine Barslund, Ruth Dalgaard, Kristiane Hvam, Henry Sørensen, Kristian Josefsen.
- Forreste række: Mads Grønbæk, Bent Bentsen, Carl Jørgen Hansen, Poul Svenningsen, Jens Peter Bak.

1958 - 1965 - ANNE KATRINE BARSLUND BRUDSTYKKER FRA GLEMMEBOGEN - OM
SKOLETIDEN I TVIS SIDST I 50-ERNE OG BEGYNDELSEN AF 60-ERNE.

1 Et lille skriv i anledning af Tvis centralskoles 50 års jubilæum.

Der var ikke stråtag på Skautrup skole, men skolens undervisningsform havde sine rødder i begyndelsen af 1900 tallet. Min mormor (født i 1902) og min mor (1930) havde også gået i Skautrup skole og deres fortællinger om skoletiden var præcis de samme som mine fra slutningen af 50-erne.

I april 1958 var vi 3 elever, der startede i 1. klasse – det bragte det samlede elevtal 1.-7. klasse op på i alt 31 elever. Skolereformen i 1958 medførte ændringer, som jeg ikke skal komme ind på her, men konkret betød det, at vi startede i 1. klasse i april og så igen i august 1958. De store elever gik i skole om formiddagen og de små elever gik om eftermiddagen. Eleverne i 5.-7. klasse, som gik sammen om formiddagen, var godt nok store og lidt skræmmende, så når vi kom for tidlig til undervisningen om eftermiddagen stod vi bag ved cykelskuret og ventede på, at de store var taget hjem, før vi vovede os frem.

Vi havde én lærer til alle fag (undtagen håndgerning) – og han var oldgammel – han har nok været midt i 60-erne ☺.

Han var udygtig og havde absolut ingen pædagogisk sans. Hver dag har sikkert været en plage for ham, og det virkede som om hans eneste fornøjelse var at slå på urolige og/eller svage elever.

Jeg var bange – hver dag i de 4 år i Skautrup skole. Jeg havde gået i flinkeskolen hjemmefra og jeg forstod at holde lav profil, men min retfærdighedssans sagde mig, at det ikke var ok at slå svage elever bare fordi de var svage, at det ikke var retfærdigt at slå urolige gemytter bare for princippets skyld. Den gang eksisterede tanken om at protestere ikke.

Så vidt jeg husker, var der ikke noget, der hed skole/hjem samtaler den gang, men hvor var de voksne egentlig henne? En gang om året kom præsten og skolekommissionen og overhørte, hvor gode vi var til at remse.

Vi lærte at "stå på et ben" og remse alle salmevers, Europas floder og kongerækken udenad, men det var kun fordi vi ikke turde andet. Der var ikke meget af den udenadslære der hang fast, når man samtidig skulle forsøge at undgå linealen. Gad vide, hvordan det ville have set ud i nutidens Pisa undersøgelser!

Degnen var bedst til regning – så det fik jeg lært, men dansk var ikke hans stærke side (og heller ikke min) så det der med grammatik og tegnsætning det dyrkede vi ikke så grundigt – (jeg hælder lige en række kommaer af sidst på siden – så kan du selv sætte dem der, hvor du mener de står bedst).

Da vi i 1962 skulle rykke op i 5. klasse blev vi flyttet fra Skautrup til Hingebjerg. De mindre elever blev i Skautrup skole et år endnu og blev derefter også flyttet – nogle til Gedebo og nogle til Hingebjerg. Skautrup skole blev nedlagt og degnen gik på pension.

Lige i nuet virkede det uoverstigeligt, at skulle flytte fra Skautrup til ny skole i Hingebjerg.

For det første var det en lang tur på cykel – godt og vel 5 km hver vej, for det andet var det da en udfordring at skulle møde nye klassekammerater og nye lærere. Jeg havde jo ikke grund til de store forventninger om, at der kunne komme noget godt ud af det.

Men heldigvis blev mine bekymringer gjort til skamme, for det blev tre rigtig gode skoleår. Det var ganske vist noget turbulent med hensyn til lokaler ind til den nye centralskole kunne tages i brug, men det var så befriende at møde lærere, der faktisk ville os det bedste.

ANTAL ELEVER PÅ SKOLEN

1922: 45, 1928: 50 1934: 46 1940: 35 1960: 29 (5. 6. og 7. årgang i sognegården)

ULOVLIGE FORSØMMELSER.

1922: 123 dage - det er ca. 3 dage pr elev pr år.

1928: 69 dage,

1934: 30 dage,

1940: 9 dage,

1960: 20 dage

INDBERETNING FOR ÅRET 1960

Skolekort. Skema B. **Indberetning for året 1960.**

Skoler i landkommuner med lønning efter lønningsklasserne 1 og 3. Kortet må ikke sammenfoldes.

Kortet udfyldes af førstelæreren, henholdsvis enelæreren inden 15. januar. Såfremt der findes skolenevne ved skolen, indsendes kortet til skolekommissionen gennem skolenævnet. I modsat fald afleveres det direkte til skolekommissionen.

Skole: Skautrup skole Tvis kommune Ringkøbing amt

Postadresse: for Tvis st. Tlf. nr. Tvis 94 x privat

herunder hører ingen skole for de yngste årgange.

» » » » » »

» » » » » »

§ 1.

Lærerpersonele.* (Vakante embeder skal også opføres)	Fødsels- år og -dag	Stilling v. skolen (læ. el. li.)	Løn- nings- klasse	Uddannelse (Læ.-eks., dim.'s-år, andre eks., årskursus og andre kursus)	Ugl. løn- timer**)	Over- timer her- udover
<u>P. Pedersen</u>	<u>94 14</u>	<u>el.</u>	<u>3.</u>	<u>Lærereks. 1923,</u>	<u>38</u>	<u>0</u>

§ 2. Hvor mange af de ovenfor anførte besatte embeder bestrides pr. $\frac{31}{12}$ af lærerkrafter uden lærereksamen? (Jfr. folkeskolelovens § 23, stk. 1) 0 Hvor mange af de ovenstående vakante embeder besøres pr. $\frac{31}{12}$ som overtimer?

§ 3. Undervisningsdagens antal: a. eft. u-plan: 240 b. det opnåede antal: 244 c. årsag til mangl. dage:

§ 3. Forsømmelser: a. p.gr.a. sygdom? 372 dage, b. anden lovlig gr.? 14 dage, c. uden lovlig gr.? 20 dage, d. samtlige forsømte dage? 376

§ 4. Skolens ordning:

a. Antal klasser 2

b. I kl. årig, II kl. årig, III kl. årig, IV kl. årig, V kl. årig, VI kl. årig, VII kl. , 8. kl. , 9. kl.

c. Er nogle af distriktets årgange af børnene henvist til undervisning i en anden skole, angives denne? 5-6. 7. årg. m. idl. i sognegård

d. Er der ved skolen realafdeling? Hvornår oprettet?

e. Er der ved skolen præliminærkursus? Er kursusset 3-årigt? Er kursusset under afvikling?

f. Er 8. og 9. klasse, realafdelingen eller præliminærkursus fælles for flere skoler, angives disse?

g. Er der etableret skoleforbund med andre kommuner, anføres disse? nej

§ 5. a. Er der skoleopsparing? ja Med hvilken sparekasse? Holstebro
Hvor mange aktive sparere? 20

b. Har skolen eget radioapp? nej Ben. lærerens app.? nej Ant. dir. fulgte uds.? Egen båndopt.? nej Ant. fulgte uds. på båndoptager? Abonneres på skoleradioens hæfter? nej

c. Har skolen 16 mm filmgiver? nej Tone eller stum? Lysbilledapparat?

d. For hvor mange klasser ydes ledertillæg? 2 Har skolelederen timereduktion som leder? nej Antal timer?

e. Betales overtimer efter reglerne i cirkl. af 14. marts 1959? ja

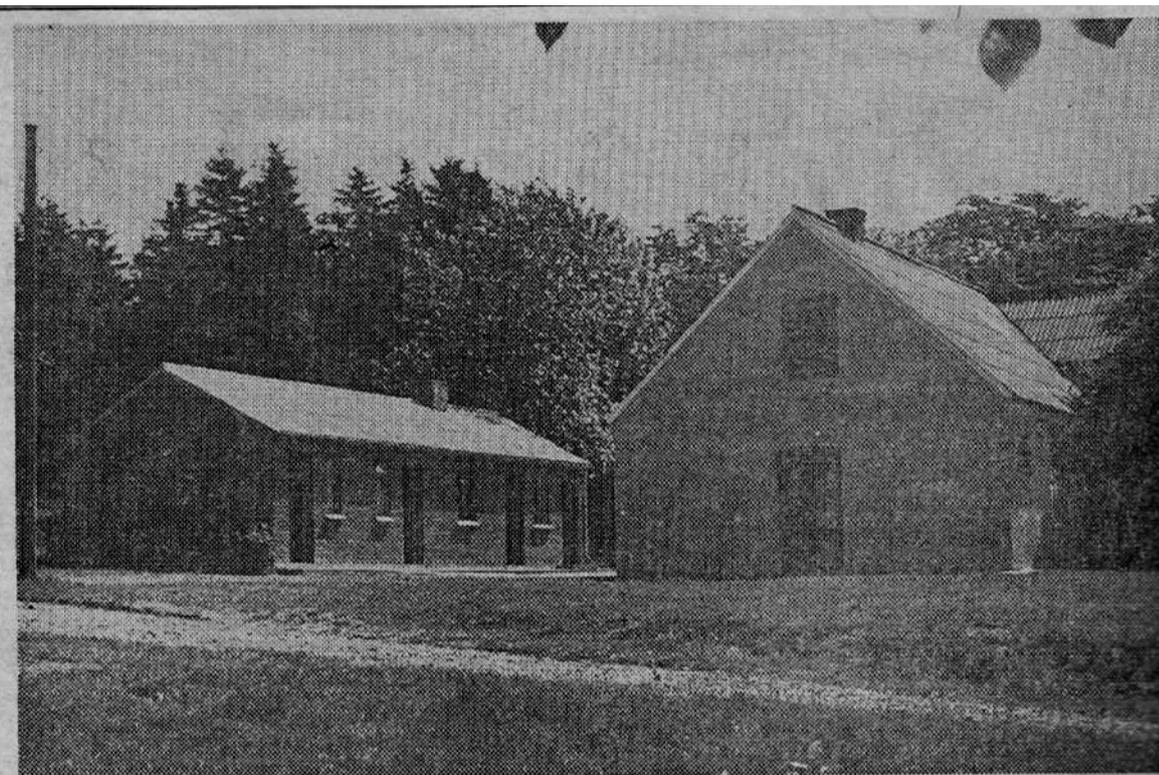
f. Hvem underviser pigerne i håndgerning? Sela Skoustrup

g. Hvem underviser pigerne i husgerning? får undervisning i skolekøkken Uddannelse?

h. Finder samlesning i alm. fag sted mellem klasserne? (oplysn. om fag og klasser) nej

Vend!

1963 - FARVEL TIL SKAUTRUP SKOLE OG LÆRER PEDERSEN.

Skautrup Skole, som nu er dødsdømt. Fløjen med gavlen ud mod vejen er den ældste del og stammer fra 1871. Udhuset er af ny dato. Lærerboligen fra 1902 kan ikke ses paa billedet.

Skautrup Skole skal nedlægges i sommer

Tre skoledistrikter bliver et, og skolekørslen udvides, naar den næsten 90 aar gamle skole kommer paa aftægt

Tvis sogneraad har besluttet, at den godt 90 aar gamle Skautrup Skole skal nedlægges med skoleaarets slutning, samtidig med at skoledistrikterne Hingebjerg, Gedbo og Skautrup slaas sammen i et stort distrikt.

Denne ordning af skolevæsenet vil sogneraadet orientere forældre og interesserede om ved et møde,

som holdes i sognegaarden paa tirsdag med indledning af amtskolekonsulent J. Søborg, Gimsing.

Lærer Peder Pedersen, som har bestridt undervisningen i Skautrup Skole siden 1931, altsaa i mere end 30 aar, har faaet bevilget sin afsked, og hans fratræden benyttes nu som skæringspunkt for en nyordning af skolevæsenet. Eleverne i de tre nævnte skoledistrikter skal for fremtiden undervises i Hingebjerg og Gedbo skoler samt i Tvis Sognegaard, og der bliver vel at mærke tale om, at de skal undervises aargangs-

delt. Herved bliver undervisningen ens for alle skolebørn i kommunen.

Nyordningen forudsætter en udvidelse af skolekørslen.

Den ældste del af Skautrup Skole, nemlig den del, der rummer undervisningslokalerne, stammer fra 1871, medens lærerboligen daterer sig fra 1902. Da Skautrup Skole blev bygget, blev undervisningen passet af en vandrelærer. Lærer Pedersen, der i 32 aar dygtigt har undervist skoledistriktets børn, er nu 68 aar og flytter til Holstebro ved sin fratræden.

Med stigende utaalmodighed afventer sogneraadet byggetilladelse til den centralskole, der forlængst er detailprojekteret, og som skal opføres i stationsbyen. Man har nu købt gdr. Chr. Sejbjergs ejendom »Fuglsang« for 120.000 kr., hvori er medregnet prisen for bygningskerne. Paa jorden skal centralskolen bygges, og stuehuset skal bruges som lærerbolig.

A will et bytt' aa haa'en anden degn

**Skole drengs kommentar til lærer P. Pedersens afsked med Skautrup Skole
i Tvis efter 32 aars gerning paa stedet – Afskedsfest i aftes for den
afholdte lærerfamilie**

Lærer P. Pedersen holder nu op som lærer ved Skautrup Skole i Tvis efter at have virket her i 32 aar og 5 maaneder. I denne anledning holdt beboerne i aftes en fest i Tvis Sognegaard for lærerfamilien. I festen deltog saa godt som alle beboerne i distriktet samt mange af lærer Pedersens gamle elever.

Efter sangen »Et jævnt og muntert virksomt liv« bød skolekommissionens formand, Hans Larsen, velkommen, og man sang »Nu lyser løv i lunde«, hvorefter Kjeld Grønbæk paa skolekredsens vegne talte for lærerfamilien.

KUN TO LÆRERPAR

Han sagde bl. a.: Det er en dobbeltfest, vi fejrer her i aftes. Vi skal tage afsked med lærerfamilien, men samtidig med Skautrup Skole, der nu ophører med at virke som skole. Der melder sig mange tanker, naar en skole lukker. Mange af os, der er til stede, har gaaet i denne skole, og her blev grunden lagt i os. Hvad vi fik ud af dette, ahangilige høj grad af lærerens evne til at give, og elevens til at tage imod.

Efter den gamle skoleordning fik man en grundig undervisning i de mest betydningsfulde fag. Efter den nye ordning faar eleverne deres horisont udvidet en hel del mere.

sagde: Efter mit kendskab til jer, tør jeg sige, at det, som er indholdet i denne sang, har været det bærende i jeres liv og gerning. I har gjort en trofast gerning i sognet, og der er altid vemod forbundet med en afsked. Den lille skoles dage vil snart være fortid. Vi staar overfor et kulturopgør i vore skoleformer. Hvilken skoleform indebærer da de største muligheder for børnenes aandelige trivsel? Børnene i Skautrup Skole har faaet noget med, som vil præge dem for livet. Gerningen har sat dybe spor. Tak for den tid, vi har kendt hinanden, og for det samarbejde, vi har haft.

Paa skolekommissionens vegne talte Sigfred Dalgaard, der udtrykte sin tak for 32 aars arbejde og udtalte haabet om, at af alle de minder, som knyttede sig til skolegerningen, maatte være flest af de skønne. Vi var glade for at se den fortrolighed, der var mellem lærer Pedersen og børnene især de smaa.

En lille dreng sagde da ogsaa da han hørte, at lærer Pedersen skulle holde op:

A vil et' byt' aa haa' en anden degn. A æ godt tilfrefs ...

JÆVNT OG BESKEDENT

Lærer Sørensen, Halgaard, overrakte en gave bestaaende af en smuk skrivebordsmappe fra lærerkollegiet i Tvis og fremhævede den store samvittighedsfuldhed og dygtighed, der prægede Pedersens virke.

Sogneraadformand Hans Lar-

sen: Kravene til kommunen er ikke kommet fra Skautrup Skole. Lærer Pedersen stillede de største krav til sig selv.

Bodil Barslund bragte tre generationers tak for det gode venskab, der havde været mellem skolen og hjemmet i Vester Grønbæk. Iver Iversen bragte sin families hilsen og tak for godt naboskab. Jeres færd har været præget af jævnhed og beskedenhed. Endvidere talte lærer Sørensen, Gedbo, og Peter Svendsen, Laulund, inden lærer Pedersen fik ordet for at takke for festen. Han takkede forældrene op gennem aarene for den forstaaelse og forbindelse, der havde været med hjemmene. Vi har altid følt os velkomne i alle hjem. Han takkede skolekommissionen, fordi han havde haft ret frie hænder til at tilrettelægge undervisningen.

Er børnene anderledes i dag end før? Nej, de er de samme, men mangt og meget er ændret, som giver sig udslag i børnenes væremåde. Vi følger vore elever og glæder os over, at det gaar dem godt. Tak for tillid, overbærenhed og for gaverne. Tak for denne aften og for alt godt.

Pastor Andersen sluttede med en kort andagt, og man sang »Klokken slaar«.

Første spalte fortsætter her - skal læses inden 2. spalte.

Afskedsfest d. 2. august 1963.

90

Onsdag den 14. november fylder pens. lærer Peder Pedersen, Skovbakken 19, Holstebro, 90 år.

Peder Pedersen var en

afholdt lærer ved Skautrup skole i Tvis i over 32 år. Han gik på pension i 1963.

da Skautrup skole blev nedlagt, og familien flyttede til Holstebro. Han var en dygtig lærer, og børnene i Skautrup skole fik en grundig undervisning. En af hans små elever sagde, da Pedersen gik på pension, følgende: »A vil ett bytt og ha' en anden degn. a er godt tilfreds.«

Børnene i Skautrup skole har fået noget med, som vil præge dem for livet. Forældrene var glade for at se den fortrolighed, der var mellem lærer Pedersen og børnene.

Det var noget af det, som blev nævnt ved afskedsfesten for familien Pedersen. I Skautrup skole og andre hjem i skoledistriktet samlede man under private former til oplæsningsaftener. Lærer Pedersen tog aktivt del i sognets liv. Han var i en årrække i bestyrelsen for Tvis Forsamlingshus og var i flere perioder medlem af Tvis menighedsråd.

Lærer Pedersen mistede sin kone i 1976. Han er trods sin høje alder rask og rørig og kan færdes i byen, og han tager gerne en passiar med naboer og venner.

13-11-1984.

SKAUTRUP GL. SKOLE EFTER NEDLÆGGELSEN

SKAUTRUP SKOLE 1980 - NU PRIVATBEBOELSE

1991

2015

BILAG – Æ GAMMEL DEJN

Historisk Samfund for Ringkøbing Amt

FORMAND: PER LUNDE LAURIDSEN, BRØDGADE 76, 6940 LEM ST. TLF. 2299 9639
 KASSERER: FRODE RIESE, KNUNDERUPPARKEN 36, NALB, 7500 HOLSTEBØ. TLF. 9743 2097 / 4077 8033
 ÅRSBEREGNINGSREDAKTØR: GUDRUN GORMSEN, TJSØRNEVEJ 46, 7500 HOLSTEBØ. TLF. 9740 1887 / 5153 6560

Hardsyssels Årbog fra 1967.

Æ gammel døjn

Af P. Skautrup

OM HUNDRED ÅR er alting glemt!

Måske alligevel en og anden husker ham, den gamle degn født i 1866. Ikke fordi han skilte sig meget ud fra omgivelserne, for han var selv af bondeæt og huskede ikke altid at sige *je*. I den indre tale var det afgjort a. Og han havde så megen føling med landbruget, at han godt kunne nyde at lade hånden gå hen ad kreaturets ryg eller at gå med ud i marken for at se på afgrøden. Og der var én tradition, han holdt fast ved så længe, jeg mindes: når der var marked i byen, så skulle han „derud“, skønt han absolut ikke havde noget at gøre der, hverken at sælge eller købe. Men her – og det var nok det, der trak – mødte man kendinge, her var mulighed for kontakt med mennesker – og så fik man jo da også i tilgift til passieren „en bette swot“, måske to-tre, skønt jeg aldrig har set ham vaklevorn eller hørt ham højroset.

Men så havde han jo det forspring frem for naboerne, at han havde „læst“, selv om han ikke – nok på grund af økonomien – fik nogen afsluttende skolelærer-eksamen. Derfor begyndte han som vinter- og biskolelærer med 300 kr. i rede penge som løn for vinteren. Da det åbenbart gik godt, bad man ham fortsætte også om sommeren, og så steg årslønnen til hele 400 kr.! Jeg spurgte engang: Hvordan kunne I leve af den løn? Udmærket, svarede han – det kunne vel knibe, men et par gange købte vi en spædkalv, den kostede 6 kr., og skindet fik vi en 3-4 kr. for, så vi havde kødet for en 2-3 kr., hvad der var billigere end brød! Og for øvrigt: dengang var det almindeligt, at børnene kom med en pot mælk nu og da, lige som der i slagtetiden altid kom små naturaliegaver, en „slag“ til rullepølse, medister, blodpølse o. s. v. Jo, jo, vi sultede ikke. Der var også visse andre småindtægter. Han var i sin ungdom god på fjolen, og et gammelmandsbal i en eller anden gård gav hele 2 kroner for en nats virtuose strygning. Og så var han især en skattet regnemester og taljonglør. Hvor mange regnskaber har han ikke behandlet eller revideret – også uden for skolens regnetimer. Der var han i sit es. Det var individuel undervisning, så det forslog. Der var næppe to børn, som var i samme „afdeling“. Og prøvede én at sætte tempoet op ved sidemandens hjælp og gik op på „pulten“ for at få regnestykket godkendt, fik han med degnens arm

på skulderen oftest stillet spørgsmålet: Nå, hvis kalv har du så pløjet med? Der var ingen mulighed for uredeligt at benytte andres trækdyr. De dygtigste nåede langt, havde allerede i 11-12 års alderen arbejdet sig igennem „tredje del“ af

*Niels Jensen Skautrup, * 1866 - † 1940.
Vinterlærer forskellige steder. 1890-93 lærer i Hallundbæk, derefter Kolvraa, og fra 1902-31 lærer i Skautrup i Tvis sogn.*

regnebogen og blev så belønnet med at få regnestykker fra „Seminarie-regnebogen“ af den kendte slags: Søren og Jens kan i fællesskab grave en grøft i 8 dage, men så bliver Søren syg efter 5 dage, og hans lillebror Hans kommer til, men han er kun halvt så dygtig som Søren; hvor længe skal så Jens og Hans nu arbejde for at grave grøften færdig – eller endnu mere indviklede fortrædeligheder. Ja, enkelte blev endda indviet i algebraen – med ligninger og sligt. Også udadtil blev denne hans færdighed i det skriftlige taget i brug: ved ansøgninger, anbefalinger, attester, selvangivelser o. s. v. Det kunne knibe med at overbevise om, at indtægten ikke var de 3-400 kr., manden havde fået sat fra og sat i banken i årets løb.

Da han fik fast embede, steg lønnen til 600 kr., men deraf skulle han rigtignok „afkorte“ 44,27 kr. for højtidsoffer og 48,62 kr. for accidenser, i alt 92,89, således at restpengelønnen var 507 kr. Derfor var det altid spændende at gøre op, hvad der var i de grønne offersedler (præstens var hvide), når de ved hjemkomsten fra højtiden jul, påske og pinse blev bredt ud på bordet. De første to år fik

han ikke afkortningen „hjem“. Det omhyggelige regnskab viser, at første år kun gav 72,65 kr. og det andet 82,39 kr., og først tredje år er der gevinst: 99,83! Fjerde år igen underskud, men femte år hjælper et gevaldigt bryllup til 59,70 kr. til et pænt overskud! Jo, der var øjeblikke af spænding i tilværelsen også dengang. En boelsmand (til en skæppe) havde morskab af at lægge en bukseknep i offer-sedlen, men degnen vidste, at han nogle dage senere ville møde op med kontanter varierende fra 35 til 50 øre – selv om der jo så nok gik et par kopper kaffe og måske en dram til. En gårdmand ville ikke ofre, og degnen førte derfor sag om sin ret – fastsat efter hartkornet til 1 krone pr. højtid – og vandt den.

Ildebrændsel til skole og degn var også fastsat efter hartkornet. Når tørveskæret var godt overstået, mødte skoledistriktets beboere op en dag – bekendtgjort gennem skolebørnene eller ved kirkestævne – med deres pålignede tørvelevering. Den, der havde en fjerdingkar eller mindre, skulle levere en ti–tyve tørv, som han kom med i en sæk, hel- og halvtønde-manden i forhold dertil med et større eller mindre læs. Der var stor stemmel hen på eftermiddagen, når de – højst uensartede tørv blev afleveret. At nogle var rene ræverøde fusttørv, andre mortørv, men med megen jord i, var uden betydning, det var tallet, der gjaldt. Degnekonen var meget ked af ordningen – den var også dyr med al den kaffe, der skulle til, og brød og småkager, der skulle bages, og måske også en dram – og ordningen blev da også snart afskaffet.

I skolen var det foruden regning især religion, læsning og skrivning, der blev lagt vægt på. Om vinteren dyrkedes i „den store klasse“ også skriftlæsning. Mærkværdigvis fandtes – eller anskaffedes – et sæt skriftlæsningsbøger af Thyregod og P. A. Holm, hvor man en time om ugen blev øvet i at læse „gotisk“ skrift. Det var meget fornuftigt, da der dog stadig fandtes bedsteforældre, som benyttede den skrift – og det var en spændende time. Navnlig var der én side med en skriftprøve, som var ganske ulæselig – hvis man ikke vidste, hvad der skulle stå. Det var også en leg i en religionstime at finde først frem til et skriftsted – om nu Kolossenserne kom før eller efter Filippenserne! Det var i det hele en lystbetonet skolegang hos æ gammel dæjn. Disciplin var et ukendt ord, da den var unødvendig. Kun én gang har jeg oplevet, at han gjorde en rebende parat. En hjorddreng, en københavner, der oftest fik lov at døse hen, søvrig som han var, når han kom i skole, havde lavet en skarnsstreg, til stor fortræd for alle tørstige i frikvarteret, idet han havde pissert i fælleskabets blikkop, der hang ude ved pumpen – denne hjorddreng, for hvem klø måske var det mest kendte, men mindst nyttige straffemiddel, fik klø. Og en ny blikkop blev anskaffet.

Der kom nye fag frem – som gymnastik og håndgerning, som degneparret delte imellem sig. Degnen tog endda et gymnastikkursus, og der blev – meget imod sognerådsformandens vilje – opstillet ribber og bomme i det fri. Formanden skriver til degnen med sviende ironi: „Jeg indrømmer, at det vil være nødvendig for Dig og andre, der har med Gymnastik og ordnede Lege at bestille at anskaffe en

Lægebog omhandlende Forstuvninger, Benbrud og anden Legemsskade, det viser sig jo, at Fodboldspillerne sparker Benene i Stykker paa hinanden foruden anden betydelig Skade, der i et enkelt Tilfælde endog har forvoldt en Lærers Død", og han fortsætter: „Det er jo nu ikke det værste med de, der kommer til Skade, det er jo da endnu Mindretallet, og det bliver jo nok snart ordnet saaledes, at de kan faa Invalidepension, men værre er det, at flere og flere af Kræfterne bliver anvendt til uproduktivt, unyttigt, ja endog skadelig Arbejde, hvilket bevirker, at vi, der skal udføre det produktive Arbejde – Fremskaffelse af Brød til hele Slængen – ikke kan skaffe fornøden Arbejdskraft, det vi ogsaa har faaet at føle nu i Høsten". – Jo, der kunne nok være besvær med fremskridtet, men „Alle-ret" o. s. v., som der står så smukt skrevet på degnens samling af „kommandosedler", det gik dog fremad.

Degnens evner og kræfter blev taget stærkt i brug uden for skolen. Værgerådet (1905) bragte flere vanskelige prøvelser, og navnlig huskes sådanne tildragelser, hvor lys og mørke, liv og død støder metalhårdt sammen og skaber et tomrum, hvor tiden lige som står stille. En sommerdag med glade skolebørn hjem fra udflugt, syngende og med flag og farver ud af toget – og så på perronen en rystende meddelelse om en mor, der har taget livet af sine seks mindste børn. – Hjælpekassen (1907) til afløsning af „de fattiges kasse" fik han ogsaa at passe. – Sygekassen tog meget af hans fritid gennem mange år. – Et forsamlingshus (på tikroners aktier) var han med til at få rejst. Og med mellemrum holdt han aften-skole, hvor unge og ældre var med, og hvor især regnskabsføring og skriftlig fremstilling var centrale fag. En af eleverne var en energisk og målbevidst husmand, som senere – landskendt som formand for standen – takkede for en god indførelse i det elementære. – Også en husflidsforening blev oprettet, men den levede dog kun få år.

Der var altid nok at gøre – tiden blev mættet af indhold, men degnen var rask i tanke og handling. Det var sjældent, at han brugte lang tid til overvejelser. Men det kunne ske, at han ikke vidste råd, og da var han utilpas. Så kunne degnekonsens tålsomme og stilfærdige bemærkning hjælpe til at skaffe balance – eller en lille solstråle udefra, en tak fra en gammel elev (dem var han altid meget glad for) kunne mildne besværligheden, så tingene kom i gled igen. Han havde – som de fleste – en del faste vendinger. En af dem, brugt ved afsked, var stående: Skik dig vel, det spørges mindst. Han var en jævn mand, men med ganske bestemte meninger, uden at han på nogen måde generede andre med at propagandere for dem. Enhver skulle have sin frihed.

For en lille menneskealder siden gik han bort, og skolen er som så mange andre ikke mere skole. Men hans nærmeste mindes ham som den muntre mand, den raske mand, der frem for alt ønskede orden og retfærdighed, og derfor har én, der stod ham særlig nær og skylder ham særlig meget, følt trang til i dette forsøg at tegne et rids af æ gammel dæjn.

KILDER

1. Dahl Ravnsbæk: Tvis Skole 1968.
2. Skoleprotokoller - Skautrup Skole.
3. Holstebro Dagblad: Artikler.
4. Jørgen Mejdahl: Tvis Bogen 1987.
5. Indlæg: Sine Manniche. Redigeret af Bodil Kjær.
6. Indlæg: Anne Katrine Barslund, København 2014.
7. Billedhjælp: Katrine Nielsen og Kurt Dyhrberg.
8. Edith Dalgaard - billedhjælp - Gudmund Jørgensen - navnehjælp